

Dr. TAKÁCS JÁNOS
1921 – 1979

Súlyos és fájdalmas vesztés érte a magyar élelmiszervizsgálatot, a felsőfokú élelmiszerhigiéniai szakoktatást és tudományos kutatást, az egész magyar élelmiszeripart, s ezen belül is mindenekelőtt a hús- és tartósítóiipart. Pályája csúcán, váratlan hirtelenséggel, 1979. november 7-én 58 éves korában elhunyt az Állatorvostudományi Egyetem élelmiszerhigiéniai tanszékének vezetője, a nemzetközileg elismert kiváló élelmiszer-mikrobiológus, *Takács János* professor, az állatorvostudományok doktora.

Takács professor egyszerű vidéki hentes-mészáros mester fiaként 1921. augusztus 28-án Szentgotthárdon született. Ez a származása nyilvánvalóan döntő indítatás volt számára ahhoz, hogy 1947-ben – állatorvosi oklevelének megszerzése után – 32 éves, elszakíthatatlan kapcsolatra lépjen az élelmiszeriparral. Kezdetben közbiztonsági húsvizsgáló állatorvos, de már 1949-től a fővárosi közbiztonsági laboratóriumában dolgozik, és 1953-tól 1973-ig annak (később a Húsipari Állatorvosi Ellenőrző Szolgálat központi laboratóriumának) vezetője. 1970–1973 között a HÁESZ igazgatóhelyettese, 1973 és 1975 között az ebből alakult új szervezetnek a MÉM Élelmiszeripari Higiéniai Ellenőrző Szolgálatának, igazgató főállatorvosa. 1975 elején az Állatorvostudományi Egyetemre „Élelmiszer-mikrobiológiai” tárgykörben címzetes egyetemi tanári meghívást nyer, majd még ugyan-ezen évben kinevezik a megüresedett Élelmiszerhigiéniai Tanszék élére, egyetemi tanári minőségben.

Nem kevésbé ivelő tudományos kutatói pályafutása sem. Egyetemi doktorátusát 1948-ban szerzi meg, s ettől kezdve évről évre jelennek meg részben teljesen önálló, részben munkatársaival vagy külföldi társszerzőkkel közös szakdolgozatai, iránymutató szakmapolitikai publikációi. Mintegy 250 dolgozata jelent meg hazai és külföldi szakfolyóiratokban. Folyóiratunknak az Élelmiszervizsgáló Közlemények szerkesztő bizottságának is mindenkor készséggel állt szakmai lektorként a rendelkezésére.

1964-ben a kandidátusi, majd 1977-ben a tudományok doktora fokozatot nyeri el. Nemzetközi és hazai tudományos fórumokon tartott közel 200 előadásával megalapozza, majd öregbíti hírnevét. Szerzője vagy társszerzője több szakkönyvnek és egyetemi jegyzetnek. Kiemelkedő irodalmi alkotása *Százados Imre dr.-ral* közös „Húsvizsgálat képekben” című, világviszonylatban is egyedülálló munka, amelyet a MÉM és a Mezőgazdasági Kiadó 1977-ben nivódijban részesített.

A befejezetlenségében is kivételes életmű méltó állami és szakmai elismerésre talált mind idehaza, mind határainkon túl. Itthon két ízben (1955-ben és 1974-ben) kapta meg a „Mezőgazdaság kiváló dolgozója” kitüntető címet és jelvényt, 1967-ben pedig az Elnöki Tanács a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntette őt ki. Az élelmiszeripar területén végzett kiemelkedő tevékenységéért 1964-ben elnyerte „Az élelmiszeripar kiváló dolgozója” kitüntetést is. A Magyar Agrártudományi Egyesület Állatorvosok Társaságának titkára, később pedig haláláig élelmiszerhigiéniai szakosztály-elnöke volt, ugyanezen évben a MAE aranykorszerűségi jelvényével jutalmazta. 1974-ben mégkapta az állatorvosok legmagasabb hazai elismerését, a Hutyra Ferenc-érmekérmét, míg 1977-ben a Brno-i állatorvosi fakultás a Hökl-érmekérmel tüntette ki.

Az oktató-nevelő munka mellett fáradhatatlan közéleti ember is volt. A már említett MAE-funkciókon túlmenően, tagja volt az MTA Agrártudományok osztálya állatorvostudományi bizottságának, s ezen minőségében 1967-től titkára, 1970-től pedig elnöke az akadémiai élelmiszerhigiéniai albizottságnak. A Magyar Élelmiszeripari Tudományos Egyesület húsupari szakosztályának alelnöke, mikrobiológiai szakosztályának vezetőségi tagja. Tagja az Országos Állategészségügyi Tanácsnak és az Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézet tudományos kollégiumának, tevékenyen vesz részt a Magyar Mikrobiológiai Társaság és a Magyar Parazitológusok Társasága munkájában is.

Nem kevésbé jelentősek nemzetközi megbízásai sem. Alelnöke az Állatorvos Élelmiszerhigiénikusok Világszervezetének (WAVFH), tagja a Mikrobiológiai Társaságok Nemzetközi Szervezete (IAMS) keretében működő „Az élelmiszerek mikrobiológiai követelményeit szabályozó nemzetközi bizottság”-nak (ICMSF) és elnöke az utóbbi „Balkán- és Dunai államok” albizottságának. A Magyar Szabványügyi Hivatal „Élelmiszermikrobiológia” szakbizottságának elnöke és ezzel összefüggésben Magyarország állandó képviselője a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) húsupari és mikrobiológiai szakbizottságaiban. Tagja a FAO és WHO közös Codex Alimentarius Bizottsága higiéniai és húsupari albizottságainak.

Élete főművének ő maga azt tartotta, hogy korszerű alapokra helyezte a húsvizsgálatot, lényegesen kibővítve annak laboratóriumi bázisát, az általa megszervezett 25 korszerű mikrobiológiai-biokémiai laboratóriummal. Kialakította a húsupar korszerű higiéniai követelményeit, amelyekkel megnyitotta a magyar húsupari termékek előtt a világpiacot, s megszervezte a hűtőházi és a konzervipari higiéniai szolgálatot.

Barátainak, pályatársainak, tisztelőinek és tanítványainak többszáz főnyi serege kísérte el őt november 23-án a farkasréti temetőben utolsó útjára, ahol *dr. Szent-Iványi Tamás* akadémikus mondott gyászbeszédet.

Tisztelettel őrizzük meg magunkban az ötletekkel teli, fáradhatatlan kutató, a bölcs oktató, az önzetlen, harcos közéleti munkás, a legjobb értelemben vett igaz humanista ember, a közvetlenségével, szívből fakadó humorával utánozhatatlan légkört teremteni képes jóbarát, mindnyájunk Jimmyje, feledhetetlen alakját, szellemi örökségét és útmutatásait pedig igyekszünk megvalósítani.

Szakál Sándor